

RO

RO

RO



COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 13.8.2008
COM(2008) 503 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN, CĂTRE COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
CĂTRE COMITETUL REGIUNILOR**

**Raport de evaluare final privind strategia cadru și programul de acțiune comunitară
referitoare la strategia comunitară în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați
(2001-2006)**

{SEC(2008) 2365}

1. INTRODUCERE

Strategia comunitară din domeniul egalității de șanse între femei și bărbați a fost adoptată în 2000¹, iar în 2001 s-a stabilit un program comunitar² pentru sprijinirea punerii în aplicare a strategiei cadru. În conformitate cu articolul 12 din decizia privind programul, în 2004, Comisia a înaintat un raport interimar de evaluare Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor³. Același articol prevedea înaintarea unui raport de evaluare final privind strategia cadru comunitară și programul, raport care face obiectul prezentului document și al anexei sale.

2. ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR PROGRAMULUI DE ACȚIUNE ȘI ALE STRATEGIEI CADRU

Strategia cadru comunitară în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (2001-2006) a fost adoptată de Comisie în iunie 2000. Scopul ei era stabilirea unui cadru de acțiune unic și coordonat pentru toate activitățile Comisiei în acest domeniu. Această strategie stabilea cinci obiective prioritare: egalitatea de șanse între femei și bărbați în viața economică, egalitatea de participare și de reprezentare, egalitatea de acces și exercitarea deplină a drepturilor sociale pentru femei și bărbați, egalitatea de șanse între femei și bărbați în viața civilă, precum și rolurile și stereotipurile legate de sexe.

Strategia cadru trebuia să își atingă obiectivele datorită intervenției coordonate a mai multor instrumente comunitare, cum ar fi legislațiile, programele financiare și dialogul cu partenerii sociali și societatea civilă. Obiectivele privind egalitatea trebuiau integrate în celelalte politici: ocuparea forței de muncă, incluziunea socială, educația și formarea, libertatea și justiția, știința și cercetarea, precum și cooperarea pentru dezvoltare. Acțiuni specifice erau destinate, de asemenea, îmbunătățirii situației femeilor și bărbaților în sectoarele cu un impact direct asupra femeilor și bărbaților.

Acțiunile enumerate ca exemplu în strategia cadru trebuiau să fie puse în aplicare de către Comisie, statele membre și organismele active din domeniul egalității de șanse între femei și bărbați.

Programul de acțiune comunitară a fost elaborat pentru sprijinirea punerii în aplicare a strategiei cadru prin acțiuni orizontale și de coordonare. Acesta a sprijinit realizarea obiectivelor strategiei cadru 2001-2006, având alocat un buget total de 61 472 241 EUR repartizat între cele trei tipuri de acțiuni. Modulul 3 de acțiune, privind cooperarea între actori, a beneficiat de cea mai mare parte a bugetului (45%), urmat de modulul 1, consacrat sensibilizării privind dimensiunea comunitară a egalității (38%) și de modulul 2, consacrat activităților de analiză (16% din buget).

Finanțările alocate **modulului 1** au permis desfășurarea unor acțiuni transnaționale de sensibilizare în privința punctelor prioritare ale strategiei cadru în scopul favorizării unei mai bune înțelegeri a obiectivelor de egalitate.

¹ COM(2000) 335 final.

² Decizia 2001/51/CE.

³ SEC(2004) 1047.

Pe parcursul întregii perioade, 57 de parteneriate transnaționale de sensibilizare au permis asocierea între promotorii și intermediarii din domeniul politicii pentru egalitatea de șanse. Prin intermediul conferințelor organizate de două ori pe an de statele membre, la care a fost cooptată președinția Consiliului, s-au abordat mai multe subiecte prioritare ale strategiei cadru: disparitățile salariale între femei și bărbați, rolul femeilor în procesul decizional, rolul bărbaților în promovarea egalității de șanse, violența împotriva femeilor. Conferințele au îmbunătățit gradul de cunoaștere al valorilor pe care se bazează politica pentru egalitatea de șanse și au oferit principalilor protagoniști posibilitatea de a dezbate diferite chestiuni legate de egalitatea de șanse între femei și bărbați.

Modulul 2 a abordat lucrările statistice destinate îmbunătățirii metodelor și punerii la dispoziție de date comparabile la nivel european în domeniile egalității de șanse între femei și bărbați. A fost creată o bază de date care să reflecte situația femeilor în ce privește luarea de decizii și să definească la nivel european indicatorii privind procentul de femei care ocupă posturi de conducere în politică și în sectorul economic. Analizele și noile date au răspuns nevoilor Comisiei, îmbunătățind cunoștințele legate, în special, de disparitățile salariale, subreprezentarea femeilor în posturi de decizie, concilierea între viața profesională și viața privată, precum și de disponibilitatea serviciilor de îngrijire a copiilor. Noile date au sprijinit lucrările și propunerile politice ale Comisiei, demonstrându-și astfel utilitatea. Toate aceste lucrări au permis o mai bună înțelegere a unor subiecte prioritare din strategia cadru. Publicarea analizelor și rapoartelor a oferit mai multă vizibilitate politicii pentru egalitatea de șanse.

Cererile de propuneri finanțate de **modulul 3** au fost destinate organizațiilor neguvernamentale, partenerilor sociali la nivel european și rețelelor transnaționale ale administrațiilor regionale sau locale. Pe parcursul întregii perioade, au fost finanțate 87 de parteneriate de schimburi transnaționale. Aceste acțiuni au îmbunătățit gradul de cunoaștere al politicilor pentru egalitatea de șanse și au permis mobilizarea societății civile și a altor parteneri în jurul chestiunilor privind egalitatea de șanse. Totuși, contribuția acestei acțiuni la subiectele abordate de politica pentru egalitatea de șanse a fost mai puțin concretă și vizibilă în comparație cu celelalte două module de acțiuni ale programului.

De asemenea, programul a permis **țărilor candidate** și țărilor în curs de aderare să beneficieze de acțiuni destinate familiarizării lor cu politicile și metodele de lucru comunitare în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați. Au fost organizate acțiuni de sensibilizare privind acquis-ul comunitar în cele zece țări candidate, precum și în Croația și Turcia, sub forma unor conferințe, seminarii și formări privind legislația din domeniul egalității de șanse. Ele au reunit autoritățile publice, actorii politici, partenerii sociali și ONG-urile în scopul pregătirii acestor țări pentru negocierile din cadrul procesului de aderare la UE.

În general, programul a sprijinit în mod eficient obiectivele strategiei cadru. Acțiunile destinate sprijinirii diferitelor obiective au fost puse în aplicare pe lângă celelalte instrumente financiare utilizate pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei cadru.

În domeniul **ocupării forței de muncă**, lucrările experților au contribuit la întărirea dimensiunii comunitare a politicii pentru egalitatea de șanse în cadrul politicilor naționale prin analiza planurilor naționale pentru ocuparea forței de muncă și punerea la dispoziție a statisticilor. Finanțările comunitare (Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și inițiativa EQUAL) au reprezentat un instrument de bază al strategiei de la Lisabona și au constituit o contribuție complementară pentru punerea în aplicare a obiectivelor stabilite în 2000 în cadrul Consiliului European.

În mod clar, strategia cadru a favorizat, de asemenea, obiectivul **promovării egalității de participare și reprezentare** la nivel comunitar. Comisia a sprijinit participarea femeilor la luarea de decizii, atrăgând atenția asupra deficitului democratic generat de dezechilibrul între femei și bărbați în posturile de decizie economice, sociale și politice. Gradul de cunoaștere a fenomenului a crescut prin crearea bazei de date comunitare și prin schimburile transnaționale legate de obstacolele întâlnite de femei în ocuparea de posturi de conducere. Diferite activități au contribuit la mobilizarea actorilor care erau în mod tradițional mai puțin sensibili la obiectivele privind egalitatea de șanse și au sprijinit consolidarea, în special, a rolului femeilor în sectorul cercetării.

Acțiunile desfășurate pentru **promovarea egalității de acces și exercitării depline a drepturilor sociale** au permis punerea în aplicare a obiectivelor privind egalitatea în domeniul metodei deschise de coordonare din cadrul protecției sociale și incluziunii sociale, în special prin intermediul lucrărilor experților. Pentru sprijinirea obiectivelor privind egalitatea de șanse la nivel mondial, capacitățile instituționale și operaționale în domeniul promovării drepturilor femeilor au fost consolidate în cadrul ajutorului pentru dezvoltare.

Au fost luate mai multe inițiative în domeniul **egalității de șanse în viața civilă**. Un grup de experți specializați pe teme juridice privind ocuparea forței de muncă, chestiunile sociale și egalitatea de șanse între femei și bărbați a analizat aplicarea legislației și evoluțiile din domeniul juridic la nivel național și comunitar. Alte acțiuni au fost destinate ONG-urilor care se consacră luptei împotriva violențelor de natură sexuală și a traficului de persoane. De asemenea, Fondul European pentru Refugiați și acțiunile preparatorii destinate integrării resortisanților din țări terțe au promovat egalitatea de șanse între femei și bărbați. Diferite programe au fost destinate colaborării polițienești și judiciare și au contribuit la lupta împotriva traficului și exploatării sexuale ale copiilor.

Lupta împotriva **stereotipurilor feminine și masculine** a fost, de asemenea, sprijinită prin acțiuni privind rolurile femeilor și bărbaților în societate. Programele de educație și formare au sprijinit combaterea stereotipurilor și au încurajat femeile să aleagă mai des cariere științifice și tehnice. Luarea în calcul a segregării dintre bărbați și femei în domeniul educației face parte din monitorizarea evoluției sistemelor de educație și formare din Europa, în special pentru a atrage mai multe femei în sectoarele științifice.

Strategia cadru și programul au contribuit la îmbunătățirea **guvernării** la nivel european. Cooperarea între actorii naționali a fost îmbunătățită prin crearea grupului de înalți funcționari ai statelor membre însărcinați cu integrarea politicii pentru egalitatea de șanse, precum și a grupului la nivel înalt pentru integrarea egalității de șanse între femei și bărbați în fondurile structurale. Dialogul cu partenerii sociali la nivel european a permis crearea unui cadru de acțiune privind egalitatea de șanse între femei și bărbați. Societatea civilă și ONG-urile au beneficiat de un sprijin destinat consolidării rolurilor acestora în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați. Punerea în aplicare a strategiei a fost monitorizată de structurile interne ale Comisiei: grupul de comisari pentru drepturile fundamentale, antidiscriminare și șanse egale și grupul interservicii pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați.

3. CONCLUZII

Obiectivele stabilite în cadrul strategiei cadru au fost ambițioase întrucât au necesitat luarea în calcul a principiilor de egalitate în ansamblul politicilor Uniunii. Cele cinci domenii politice identificate pentru organizarea cadrului de acțiune comunitară au coincis cu principalele

provocări care trebuie asumate pentru sprijinirea obiectivelor de egalitate a șanselor. Prin prezentarea acestui cadru global, Comisia a creat condițiile necesare punerii în aplicare coordonate a diferitelor instrumente. Fondurile structurale au reprezentat un instrument financiar esențial pentru integrarea egalității de șanse în politicile statelor membre. Diferite acțiuni comunitare specifice au întărit eficacitatea legislațiilor în domeniul egalității de șanse și au sprijinit actorii instituționali și societatea civilă în ce privește promovarea cu eficacitate a egalității în toate domeniile.

Programul și-a dovedit valoarea adăugată prin capacitatea sa de a sprijini punerea în aplicare a obiectivelor de egalitate, de a consolida mecanismele de coordonare și guvernarea la nivel european. Măsurile care au favorizat promovarea valorilor și o mai bună înțelegere a problemelor legate de egalitatea de șanse sunt foarte utile pentru acțiunea comunitară.

În pofida acestui bilanț pozitiv, continuă să existe inegalități mari între femei și bărbați. Pentru a răspunde acestor provocări, în 2006, Comisia a adoptat o foaie de parcurs privind egalitatea de șanse între femei și bărbați⁴. Scopul acesteia este lupta împotriva inegalităților între femei și bărbați în șase domenii prioritare. Pentru ca aceste angajamente să devină mai concrete, Comisia identifică acțiunile care sunt de competența sa în diferitele domenii, precum și termenele acestora și întărește mecanismele de guvernare și de monitorizare. Finanțările destinate egalității de șanse din cadrul noului program PROGRESS (2007-2013)⁵ vor permite sprijinirea Comisiei în punerea în aplicare a acțiunilor incluse în foaia de parcurs. Prin reunirea programelor anterioare într-un program unic, PROGRESS permite, de asemenea, o abordare mai favorabilă, în toate activitățile sale, a aspectului egalității de șanse între femei și bărbați.

Rămân de abordat în continuare numeroase provocări în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, care necesită angajamentul tuturor partenerilor. În ceea ce o privește, Comisia s-a angajat să-și consolideze cadrul de acțiune, făcând apel, în același timp, la ceilalți parteneri să își asume rolurile proprii. Partenerii sociali la nivel european s-au angajat să pună în aplicare cadrul lor de acțiune privind egalitatea de șanse. De asemenea, societatea civilă și ONG-urile sunt hotărâte să depună eforturi pentru eliminarea inegalităților de șanse dintre femei și bărbați. Responsabilitatea progresului în domeniul egalității de șanse între bărbați și femei aparține și statelor membre. În martie 2006, Consiliul European a transmis un important mesaj politic șefilor de stat și de guvern prin stabilirea priorităților politicii pentru egalitatea de șanse în Pactul european pentru egalitatea de șanse.

⁴ COM(2006) 92 final.

⁵ Decizia 1672/2006/CE.